

Sprawozdanie
z realizacji zadań z zakresu gminnego programu wspierania rodziny
za 2024 rok

Obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych oraz organizacji pieczy zastępczej, w zakresie ustalonym ustawą, spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz na organach administracji rządowej.

Rada gminy, biorąc pod uwagę powyższe potrzeby, uchwała gminne programy wspierania rodziny.

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2024 – 2026 został przyjęty Uchwałą Nr LXVII.401.2024 Rady Gminy Radecznica z dnia 27 marca 2024 roku.

Zadania własne gminy z zakresu realizacji zadań wspierania rodziny i systemie pieczy zastępczej zostały ujęte w art.176. Do zadań własnych gminy należy :

- 1) opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny;
- 2) tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
- 3) tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych przez:
 - a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
 - b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
 - c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci;
- 4) finansowanie:
 - a) podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
 - b) kosztów związanych z udzielaniem pomocy, ponoszonych przez rodziny wspierające;
- 5) współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;

6) sporządzanie sprawozdań rzeczowo - finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego;

7) prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.

Ustawa „O wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej” nakłada na wójta/burmistrza obowiązek składania radzie gminy rocznego sprawozdania z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawienia potrzeb związanych z realizacją zadania.

Zakres przedmiotowy programu oraz założenia ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej określa:

- zasady i formy wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych,
- wzmocnienie roli i funkcji rodziny,
- zasady i formy sprawowania pieczy zastępczej oraz pomocy w usamodzielnianiu jej pełnoletnich wychowanków,
- zadania administracji publicznej w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej,
- zasady finansowania wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej,

Założeniem podstawowym ustawy i programu wspierania rodzin jest szeroko rozumiana pomoc rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, wsparcie działań mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do wypełniania tych funkcji. Cele te realizowane są poprzez prowadzenie działań profilaktycznych sprzyjających wzmocnieniu więzi rodzinnych, wsparcie rodzin dysfunkcyjnych oraz zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dzieci i młodzieży. Ponadto ustawodawca określił zakres przedmiotowy wsparcia, jakiego należy udzielić rodzinie doświadczającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Wykonywanie zaplanowanych celów odbywa się poprzez realizację zadań przez instytucje i podmioty działające na rzecz dziecka i rodziny i przy aktywnym zaangażowaniu dzieci i rodziców.

Rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych zapewnia się wsparcie, które polega w szczególności na:

- 1) analizie sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie;
- 2) wzmocnieniu roli i funkcji rodziny;
- 3) rozwijaniu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny;

- 4) podniesieniu świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny;
- 5) pomocy w integracji rodziny;
- 6) przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny;
- 7) dążeniu do reintegracji rodziny.

Wspieranie rodziny jest prowadzone w formie pracy z rodziną oraz pomocy w opiece i wychowaniu dziecka.

Głównym realizatorem w/w programu jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Radecznicy przy współpracy z Urzędem Gminy Radecznica, Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespołem Interdyscyplinarnym, ze szkołami z terenu naszej gminy, Komisariatem Policji w Szczepieszynie, GCKSiT w Radecznicy, Biblioteką Publiczną, Powiatowym Urzędem Pracy, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Zamościu oraz z Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej w Szczepieszynie.

Rodziny przeżywające trudności w wypełnieniu funkcji opiekuńczo – wychowawczych są objęte pracą socjalną. Pracownicy socjalni po przeanalizowaniu sytuacji rodziny oraz rozpoznaniu przyczyn kryzysu w rodzinie podejmują stosowne działania takie jak: udzielenie rodzinie pomocy finansowej lub rzeczowej, objęcie rodziny wsparciem asystenta rodziny, psychologa oraz innych specjalistów. Rodzinom borykającym się z trudną sytuacją materialną, GOPS przyznaje pomoc w postaci zasiłku celowego lub specjalnego zasiłku celowego (świadczenia jednorazowe), w postaci zasiłku okresowego lub stałego. Innym rodzajem wsparcia jest zapewnienie dzieciom uczęszczającym do przedszkola i uczniom w szkole gorącego posiłku. Rodziny z najniższymi dochodami mogą też korzystać z pomocy materialnej dla uczniów w formie stypendium szkolnego. W ramach Programu Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową 2021-2027, osoby z terenu naszej gminy otrzymały pomoc żywnościową w postaci produktów żywnościowych. Ze względu na wagę problemów występujących w niektórych rodzinach w gminie Radecznica, pracownicy socjalni widzą konieczność wsparcia swoich działań poprzez instrumenty wskazane w ustawie.

Dzięki współpracy rodziny przeżywającej trudności w wypełnieniu funkcji opiekuńczo – wychowawczej z asystentem podejmowane są próby rozwiązywania bieżących problemów wychowawczych. Nieodzowna jest też ścisła współpraca z wychowawcami dzieci, z pedagogami zatrudnionymi w szkołach.

W przypadku niemożności zapewnienia opieki i wychowania dziecka przez rodzinę, powiat organizuje pieczę zastępczą w formie rodzinnej i instytucjonalnej. Do zadań gminy zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej należy ponoszenie częściowych wydatków związanych z pobytem dziecka w wyżej wskazanych formach pieczy zastępczej. W roku

2024 w systemie pieczy zastępczej umieszczonych było 3 dzieci: 1 dziecko w rodzinie zastępczej niespokrewnionej, 1 dziecko w Domu Dziecka w Zwierzyńcu i 1 dziecko w Młodzieżowym Ośrodku Wychowawczym w Wieniawie. Całkowity roczny koszt pobytu dzieci w pieczy zastępczej wyniósł – 18 911,44 zł. Współfinansowanie przez Gminę Radecznica pobytu dziecka w pieczy zastępczej wiąże się z ponoszeniem kosztów odpowiednio:

- 10 % wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy,
- 30 % wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w drugim roku pobytu dziecka w pieczy,
- 50 % wydatków na opiekę i wychowanie w trzecim i następnych latach pobytu dziecka w pieczy.

Głównym działaniem w 2024 roku w zakresie realizacji ustawowych zadań była pomoc świadczona przez asystenta rodziny. Podstawowym celem asystenta rodziny jest dążenie w swojej pracy do tego, by dana rodzina osiągnęła właściwą stabilizację życiową, a także możliwości wzięcia odpowiedzialności za swoje życie. Elementarne zadanie asystenta rodziny to podejmowanie działań mających na celu wspieranie rodzin poprzez wypełnianie funkcji wychowawczych, socjalizacyjnych, opiekuńczych. Praca z asystentem rodziny ma pobudzać członków rodziny między innymi do rozwoju na wszystkich płaszczyznach życia, które mogą się przyczynić do poprawy sytuacji rodzinnej. W sytuacji, gdy dana rodzina osiągnie wszelkie umiejętności umożliwiające samodzielny, właściwy byt, potrzeba asystentury nie będzie konieczna.

Działania realizowane przez asystenta rodziny w roku 2024:

1. Pedagogizacja rodziców w zakresie prawidłowego wychowywania i opieki nad dziećmi;
2. Działania w celu odbudowania więzi między członkami rodziny;
3. Poradnictwo i trening w zakresie prowadzenia gospodarstwa domowego i realizacji spraw urzędowych;
4. Wskazywanie możliwości, rozszerzanie kontaktów z innymi;
5. Doradztwo zawodowe.

W 2024 roku pracą asystenta rodziny objętych było 12 rodzin, w których wychowywało się 20 dzieci. Jedna rodzina została zobowiązana przez sąd do pracy z asystentem rodziny. Jedna rodzina została objęta wsparciem asystenta rodziny z ustawy „Za życiem”. Asystent rodziny zakończył współpracę z 2 rodzinami: z 1 rodziną z uwagi na zaprzestanie współpracy przez rodzinę, z 1 rodziną ze względu na osiągnięcie celów. W 2024 roku asystent rodziny wziął udział w następujących szkoleniach:

1. „ Dziecko, jako szczególny podmiot ochrony prawnej”,
2. „Profesjonalizacja kadry pomocy i integracji społecznej”,

3. „Profesjonalizacja pracy asystenta rodziny. Asystent rodziny – organizacja stanowiska pracy, dokumentacja, plany pracy z rodziną, oceny okresowe”.

W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Radecznicy zatrudniony był 1 asystent rodziny, cały rok 2024 w ramach umowy o pracę, wymiar czasu pracy – 1 etat. Na sfinansowanie dodatku do wynagrodzenia asystenta rodziny na rok 2024 Ośrodek pozyskał dotację z budżetu państwa w ramach Programu „Asystent rodziny i koordynator pieczy zastępczej na 2024 rok” w wysokości 22860,80 zł, z czego wykorzystano 22795,61 zł. Z budżetu gminy poniesiono koszty wynagrodzenia, szkolenia i delegacji służbowych w wysokości 82 605,23 zł.

Potrzeby związane z realizacją zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Z rozpoznanych potrzeb środowiska lokalnego oraz w celu realizacji zapisów ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wynika potrzeba objęcia rodzin wszechstronnym wsparciem, gdyż nadal są rodziny, w których konieczny jest rodzaj wsparcia. Będzie kontynuowana współpraca z instytucjami zapewniającymi pomoc specjalistyczną rodzinom z problemami opiekuńczo-wychowawczymi. Zgodnie z art. 179 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, przedstawia się następujące potrzeby w powyższym zakresie:

1. Realizacja 3-letniego Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Radecznicza na lata 2024 – 2026, o którym mowa w art. 176 pkt 1 ustawy.
2. Kontynuacja zatrudnienia asystenta rodziny, który będzie pracował z rodzinami przeżywającymi trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej i obejmie je długoterminowym wsparciem .
3. Pozyskiwanie dodatkowych środków finansowych na realizację zadania oraz kontynuacja udziału w programie wsparcia rodziny w 2025 roku ogłaszanego przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.
4. Systematyczne podnoszenie kwalifikacji pracowników socjalnych, asystenta rodziny poprzez uczestnictwo w szkoleniach i kursach mających na celu zdobywanie wiedzy i umiejętności w zakresie szeroko rozumianego wsparcia rodziny.
5. Zapewnienie środków finansowych na współfinansowanie pobytu dzieci w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, bądź w regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadaptacyjnym.
7. Sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny.
8. Monitoring sytuacji rodzin, dzieci w tych rodzinach, zagrożonych kryzysem lub przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej przez pracowników socjalnych

Ośrodka i asystenta rodziny oraz przez członków Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy domowej.

Kierownik GOPS w Radecznicy

Joanna Sobstyl